

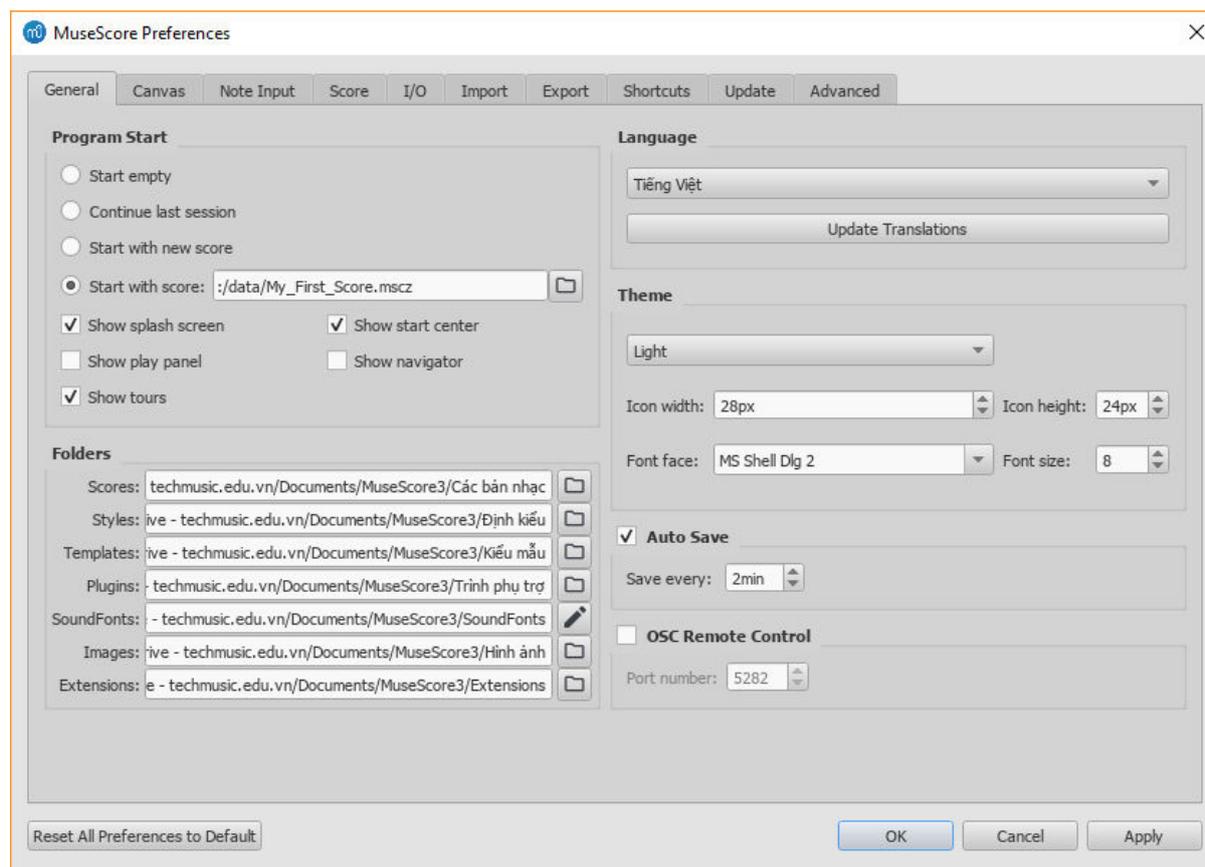
PHẦN MỀM MUSESORE

Cài đặt:

Tải phần mềm từ trang chủ <https://musescore.org/en/download>

Lựa chọn phiên bản phù hợp với máy tính đang sử dụng (Windows, MAC).

Sau khi cài đặt, khởi động phần mềm, vào mục Edit/Preferences; chọn Tiếng Việt trong mục Language, OK

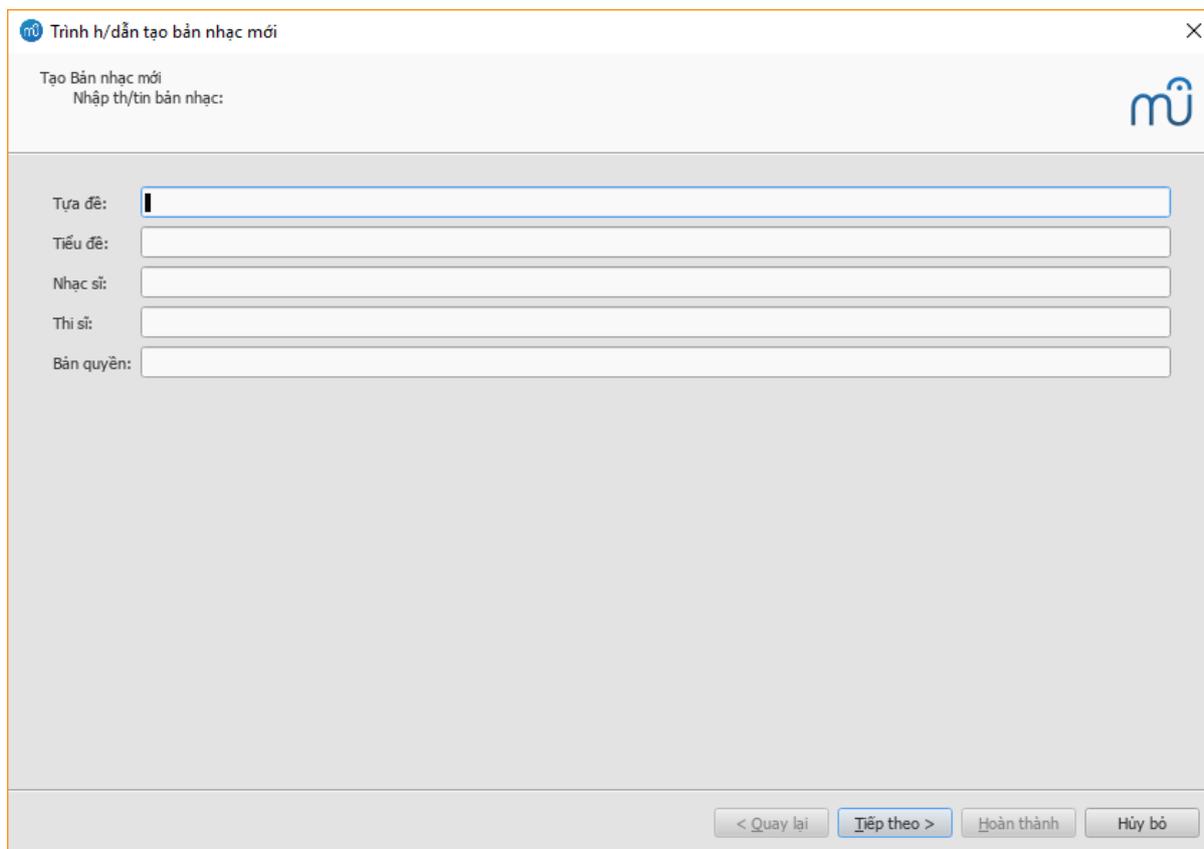
Thanh menu

- File/Tập tin:** chứa đựng các lệnh cơ bản về file như Mở, Đóng, Lưu, Xuất bản nhạc, Tách bè...
- Edit/Điều chỉnh:** gồm các lệnh chỉnh sửa như Cắt, Xóa, Copy, Dán, thành phần diễn... và một số thiết lập khác.
- View/Xem:** chứa các lệnh về hiển thị công cụ của phần mềm và trang nhạc.
- Add/Thêm:** chứa các lệnh thêm vào các nốt nhạc, ô nhịp, lời ca và các ký hiệu thường dùng.
- Format:** chứa các lệnh định dạng cho bản nhạc.
- Tools/Công cụ:** chứa các lệnh thay đổi cách hiển thị cho nốt nhạc, gộp nhóm nốt, chụp ảnh màn hình, dịch giọng bản nhạc...

- 7. Plugin/Trình phụ trợ:** quản lý các trình phụ trợ (plugin) có thể được thêm vào.
- 8. Help/Hỗ trợ:** Chỉ dẫn trực tuyến, Thông tin về phần mềm...

MỘT SỐ THAO TÁC CƠ BẢN

Để bắt đầu chép nhạc, chọn “Tạo mới” trong “Tập tin” (Ctrl+N), nhập các thông tin cần thiết vào bảng hội thoại (Tên bài = Tựa đề; chú thích cho tên bài = Tiêu đề; tác giả = Nhạc sĩ;...). Không cần thiết phải nhập vào mục “Thi sĩ” vì không phù hợp với cách ghi thông thường trên bản nhạc.

Trình hướng dẫn tạo bản nhạc mới

Tạo Bản nhạc mới
Nhập th/tin bản nhạc:

Tựa đề:

Tiêu đề:

Nhạc sĩ:

Thi sĩ:

Bản quyền:

< Quay lại **Tiếp theo >** Hoàn thành Hủy bỏ

Nhấn Tiếp theo để nhập các thông tin cần thiết cho bản nhạc. Những thông tin nào chưa nhập được có thể bổ sung sau. Nhấn Hoàn thành để tạo trang chép nhạc với các thông số đã chọn.

1. Chọn số chỉ nhịp - Hóa biểu

- Để thay đổi số chỉ nhịp: bấm chuột vào số chỉ nhịp đang có, nhấp đúp vào số chỉ nhịp cần chọn trong mục “Khóa nhịp”. Khi cần thay đổi nhịp từ ô nhịp nào, bấm chuột vào ô nhịp đó rồi chọn số chỉ nhịp mới như trên. Nếu muốn ẩn báo trước thay đổi số chỉ nhịp, bấm chuột phải vào số chỉ nhịp mới, chọn “Ẩn ô báo chuyển khóa nhịp”.

- Chọn hóa biểu trong mục “Hóa biểu” bằng thao tác tương tự như chọn số chỉ nhịp. Cách thay đổi hóa biểu tương tự như thay đổi số chỉ nhịp.

2. Nhập nốt nhạc

2.1. Trên một bè

Sử dụng chuột hoặc dùng bàn phím máy tính để nhập nốt.

- Dùng chuột: bấm N để kích hoạt chế độ nhập nốt; chọn trường độ, đưa chuột vào vị trí cần thiết, bấm chuột. Bấm N để thoát chế độ nhập nốt.
- Dùng bàn phím: Để bắt đầu nhập nốt, bấm chuột vào dấu lặng ở vị trí tương ứng, chọn giá trị trường độ bằng chuột hoặc dùng hàng phím số (1=móc tứ, 2=móc tam, 3=móc kép, 4=móc đơn, 5=đen, 6=trắng, 7=tròn, dấu chấm “.” =chấm đôi); chọn cao độ bằng các chữ cái ký hiệu cho cao độ cơ bản (C, D, E, F...). Khi nốt nhạc được nhập vào chưa đúng tầng quãng 8, bấm Ctrl và dấu mũi tên lên/xuống để điều chỉnh. Với nốt có dấu hóa bất thường, dùng chuột chọn dấu cần thiết trên thanh công cụ trước khi nhập cao độ của nốt.
- Nhập dấu lặng bằng cách chọn trường độ rồi bấm số 0 hoặc dùng phím mũi tên phải để dịch sang vị trí kế tiếp để chép nốt. Khi cần lùi lại các vị trí trước, dùng phím mũi tên trái.
- Chọn nhanh dấu luyến: bấm S ngay sau khi chép nốt đầu.
- Dấu nối: bấm chuột vào nốt đầu, bấm dấu + để nối sang nốt kế tiếp; trong trường hợp các nốt cần nối có trường độ bằng nhau chỉ cần nhập nốt thứ nhất rồi bấm dấu + để tự động có thêm nốt nối.
- Thêm quãng hòa thanh: tại vị trí nốt đã chép, giữ Shift và ký hiệu nốt muốn thêm (VD: Shift+G, Shift+C...) để được quãng chồng lên trên.
- Thực hiện các nhóm trường độ lẻ (chùm 3...) bằng cách chọn giá trị trường độ tương ứng với tổng trường độ của nhóm nốt, bấm Ctrl + số nốt của nhóm (Ctrl + 3) rồi nhập độ cao.

Chú ý: Trong khi nhập nốt, nếu cần điều khiển công cụ nào đó bằng chuột, bấm ESC để chuột về chế độ bình thường (thoát khỏi chế độ nhập nốt). Có thể bấm N để bắt đầu chép hoặc ngừng chép.

2.2. Thêm bè

Bấm chuột vào ô nhịp cần thêm bè (chú ý bấm vào chỗ không có nốt nhạc hoặc ký hiệu khác); bấm “N” trên bàn phím (xuất hiện hình chữ nhật màu xanh lá cây), chọn giọng/voice 2 (3,4) trên thanh công cụ

Thực hiện các thao tác nhập nốt như khi chép 1 bè.

3. Điều chỉnh/Bổ sung

3.1. Điều chỉnh nốt nhạc

- Khi cần điều chỉnh nốt nào, bấm chuột vào nốt đó (bôi đen). Có thể thay đổi trường độ bằng cách chọn lại giá trị; thay đổi cao độ bằng ký hiệu tương ứng hoặc dùng mũi tên lên/xuống để dịch theo từng nửa cung.
- Đánh dấu (bôi đen) các đoạn nhạc bằng thao tác: bấm chuột vào vị trí đầu, giữ Shift, bấm chuột vào vị trí cuối đoạn hoặc giữ Shift và kéo rê chuột để khoanh vùng cần chọn. Sau khi đánh dấu, có thể thực hiện các thao tác xóa, copy, dán...
- Nhân bản một nét nhạc: bôi đen và nhấn R để tạo thêm nét nhạc như đã có ở các nhịp ngay sau đó. Cũng có thể copy nét nhạc đã có và dán vào điểm cần thiết.

3.2. Điều chỉnh khung nhạc

- Thay đổi kiểu vạch nhịp (vạch đôi/kết thúc/nhắc lại...): bấm chuột vào vạch nhịp, chọn trong mục “Vạch nhịp” bằng cách nháy đúp vào biểu tượng.
- Các ký hiệu khác có thể chọn trong Các bảng công cụ bên trái màn hình.
- Ngắt khung nhạc: Bấm chuột vào vạch nhịp đầu ô nhịp muốn ngắt xuống khung dưới, Enter (Macbook không thực hiện được lệnh này).
- Đặt số ô nhịp trên 1 khung: bôi đen các ô nhịp muốn đặt trên 1 khung, vào Format, Add/Remove Systems Breaks, nhập số ô nhịp cần, OK. Tại đây cũng có thể đặt tất cả các khung có số ô nhịp đều nhau bằng cách bôi đen tất cả rồi thực hiện thao tác như trên.
- Chèn thêm ô nhịp: bấm chuột vào vị trí muốn chèn, vào mục Thêm/Ô nhịp.
- Xóa ô nhịp: bôi đen các ô nhịp cần xóa, bấm Ctrl+Del.
- Điều chỉnh khoảng cách giữa các khung nhạc: bấm chuột vào khung trên khoảng cách muốn điều chỉnh; trong bảng công cụ “Trình bày”, chọn công cụ Staff space fixed down (biểu tượng I); bấm chuột vào điểm đầu dưới của thanh điều khiển xuất hiện ở đầu khung nhạc, kéo để điều chỉnh khoảng cách.
- Điều chỉnh lề, kích cỡ khung nhạc: vào Format > Thiết lập trang giấy hoặc bấm chuột phải trên trang rồi chọn.

Điều chỉnh kích thước lề theo ý muốn. Thay đổi kích thước khung bằng cách điều chỉnh tỷ lệ khe nhạc. Nhìn phần xem trước bên dưới để thấy được sự thay đổi.

3.3. *Chữ trên bản nhạc*

- Nhập lời ca: bấm chuột vào nốt cần nhập lời, bấm Ctrl+L. Để chép lời 2,3... tiếp tục lặp lại theo tác như trên.
- Thêm các chữ bổ sung vào bản nhạc: bấm vào nốt nhạc ở vị trí cần thêm, bấm Ctrl+T để hiện text box nhập chữ.
- Thêm ký hiệu hợp âm: bấm vào nốt muốn thêm, bấm Ctrl+K sau đó nhập ký hiệu bằng các ký tự trên bàn phím. Lưu ý: không cần phân biệt chữ in hoa và chữ thường.
- Chỉnh font chữ: với các nội dung ngắn có thể điều chỉnh ngay trong bảng kiểm soát; chỉnh font chữ cho lời ca nên thực hiện trong phần Định kiểu.

4. **Bảng kiểm soát**

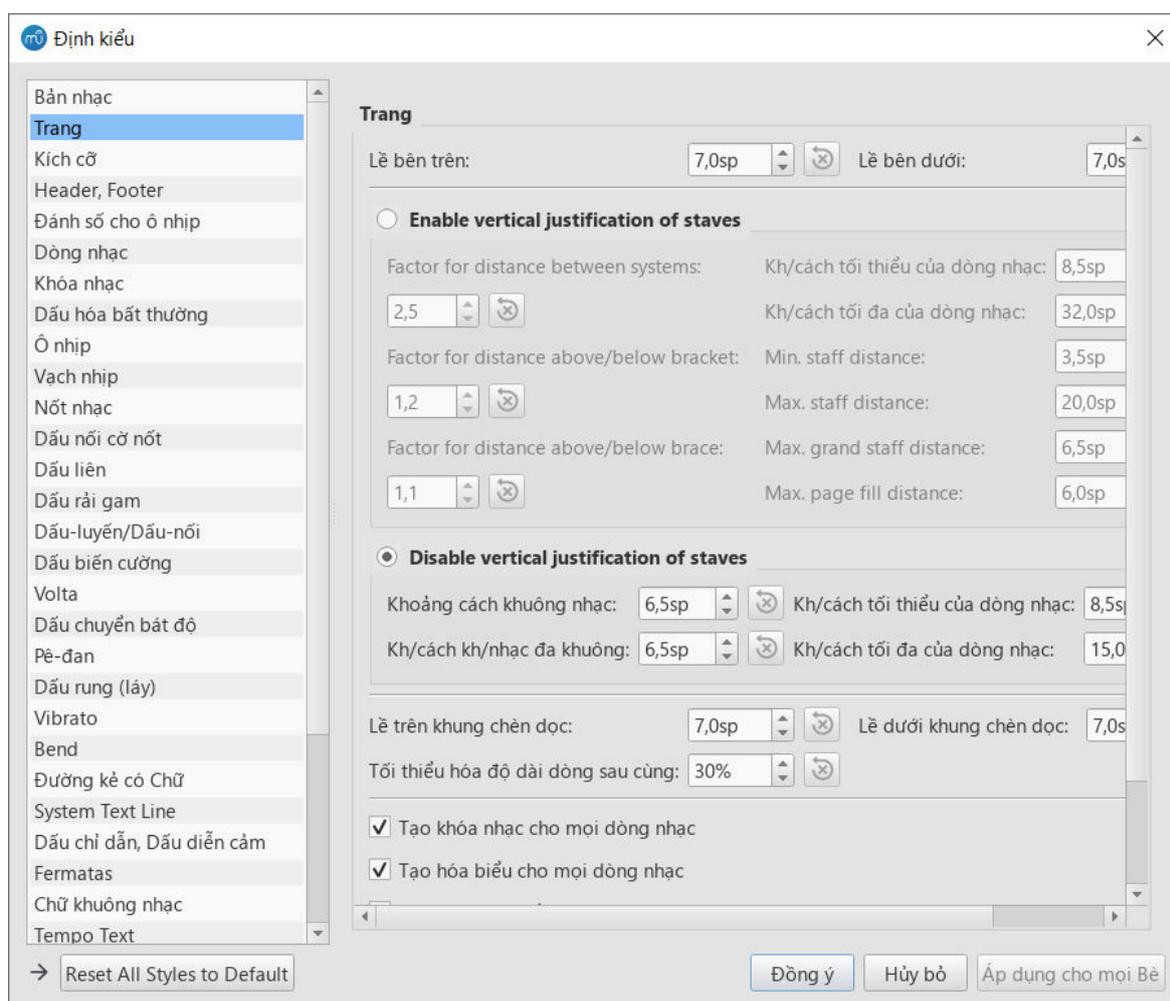
Là công cụ điều chỉnh trực tiếp các đối tượng trên bản nhạc từ khung nhạc, khóa nhạc, nốt nhạc, lời ca cho đến các ký hiệu khác. Để sử dụng được bảng kiểm soát, cần đánh dấu vào mục Bảng kiểm soát trong menu “Xem”. Khi cần điều chỉnh đối tượng, bấm chuột phải vào đối tượng, điều chỉnh các chế độ trong bảng kiểm soát.

Trong bảng kiểm soát có thể điều chỉnh thuộc tính của nhiều thành phần khác trên bản nhạc.

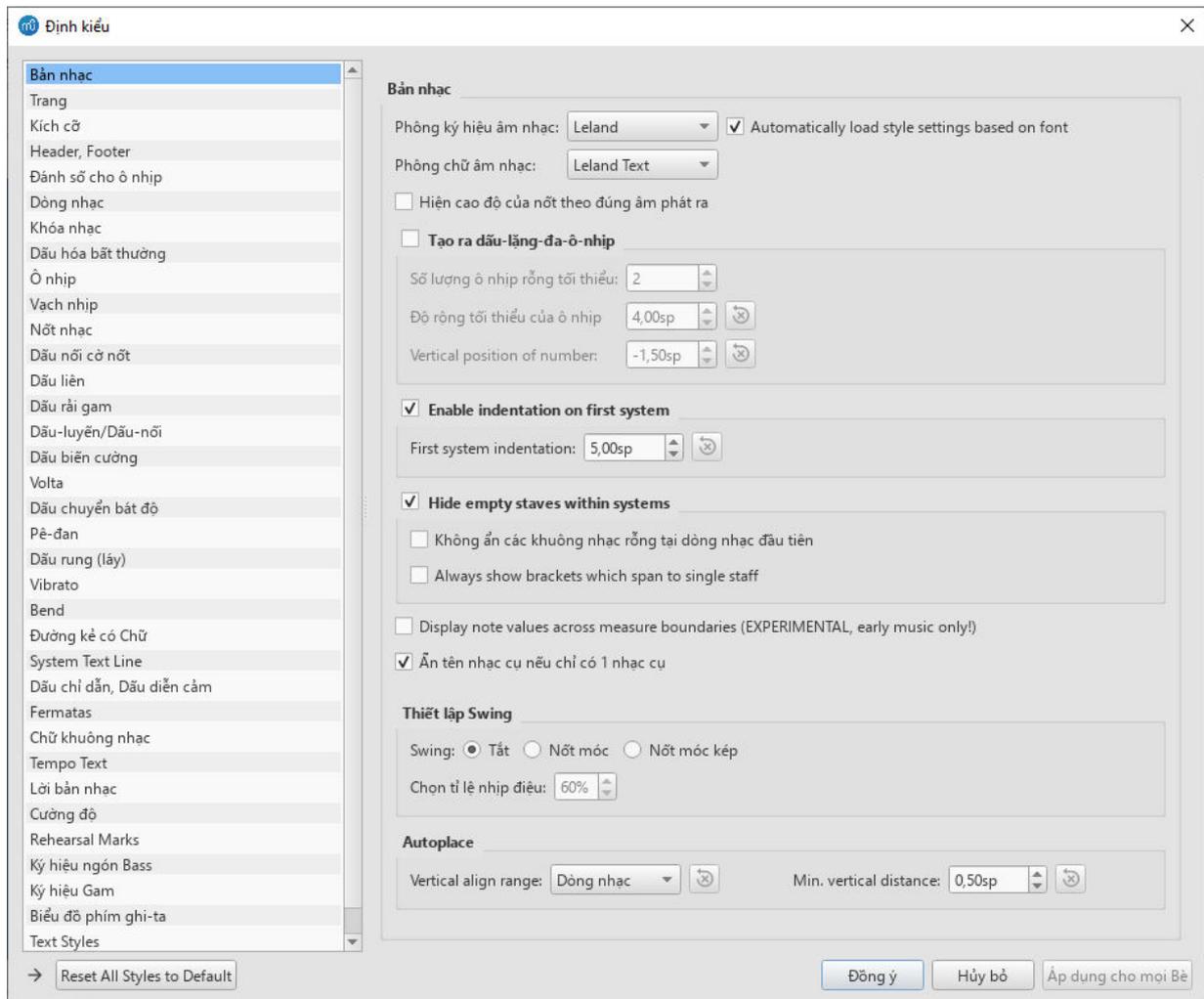
5. Định kiểu

Đây là chức năng điều chỉnh các phần hiển thị trong bản nhạc như: kích thước, khoảng cách các khuông nhạc; ẩn khuông nhạc rỗng; thay đổi font chữ trên bản nhạc... Sau khi căn chỉnh xong có thể lưu lại để sử dụng cho lần sau. Truy cập vào định kiểu bằng cách vào Format > Định kiểu hoặc bấm chuột phải trên nền trang và chọn Định kiểu.

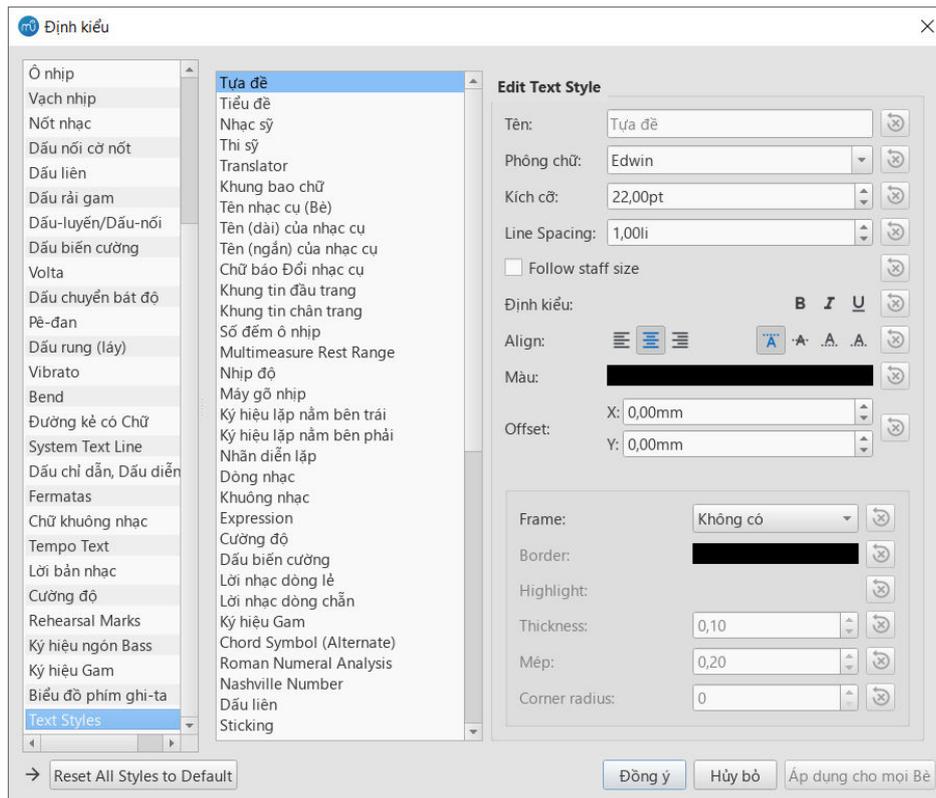
- Căn chỉnh khoảng cách giữa các dòng (khuông) nhạc: Trong bảng Định kiểu, chọn Trang ở cột bên phải; bấm chuột vào Disable vertical... Giảm khoảng cách tối đa của dòng nhạc cho đến khi đạt yêu cầu.

- Khi trong bản nhạc có nhiều thành phần biểu diễn, nên ẩn các khuông không có nốt nhạc (phần không có diễn tấu). VD: bản nhạc ca khúc có đệm piano, phần đầu thương chưa có khuông giai điệu, lời ca, chỉ có phần dạo của piano. Để ẩn khuông nhạc rỗng, vào Định kiểu -> Bản nhạc -> tick vào ô **Hide empty staves within systems**, bỏ dấu tick ở ô “Không ẩn các khuông nhạc rỗng tại dòng nhạc đầu tiên” nếu cần thiết.

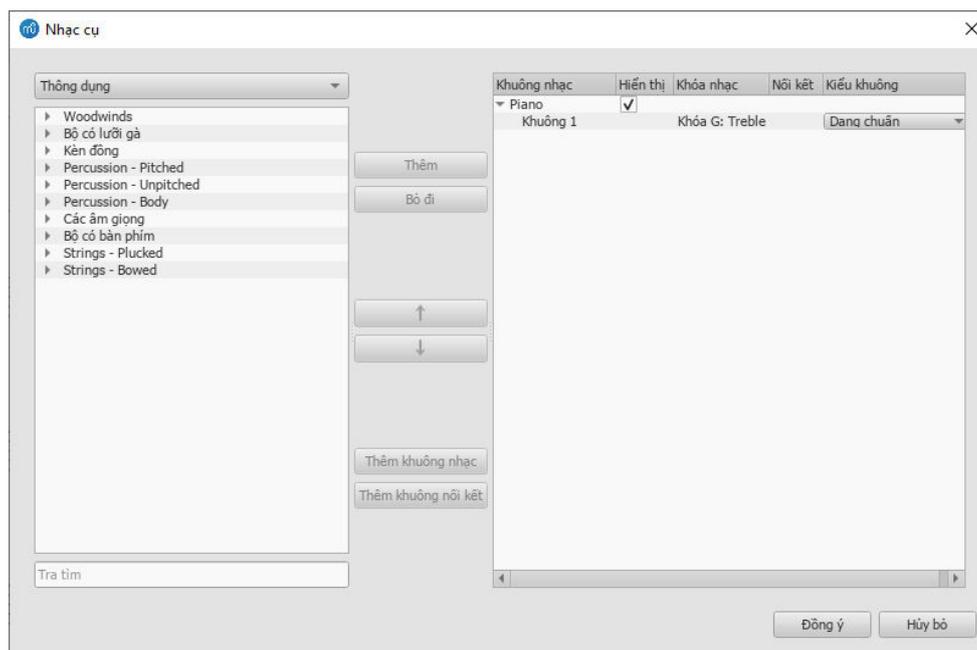

- **Chỉnh font chữ trên bản nhạc trong mục Text style ở cột bên trái của Định kiểu. Chọn các mục cần điều chỉnh trong danh mục và điều chỉnh bằng các công cụ bên phải.**

6. Các thao tác khác

- Bỏ số đếm ô nhịp: Trong Định kiểu, bỏ dấu tick khỏi mục “Đánh số cho ô nhịp”
- Chọn/điều chỉnh thành phần nhạc cụ: bấm I, lựa chọn các nhạc cụ cần thiết bên trái, nhấp đúp để nó xuất hiện ở ô bên phải; bấm Đồng ý. Trong trường hợp muốn bỏ bớt thành phần thì bấm chuột vào nhạc cụ muốn bỏ ở ô bên phải, bấm vào Bỏ đi.

- Trích xuất hình ảnh làm ví dụ: chọn công cụ hình máy ảnh, khoanh vùng phạm vi cần thiết, copy sang Word hoặc PowerPoint hoặc phần mềm khác.
- Xuất ra bản nhạc PDF: vào File/Export, lựa chọn định dạng PDF, chọn nơi lưu trữ, Save.
- Phát nhạc: bấm chuột vào vị trí muốn phát, bấm thanh Space để Play/Stop.
- Đặt nhịp độ (tempo): bấm chuột vào nốt đầu của đoạn cần đặt tempo, vào công cụ Nhịp độ, nháy đúp vào chỉ số tương ứng với các trường độ trắng/đen/đơn; điều chỉnh lại chỉ số cho phù hợp (chỉ số này có tác dụng khi phát bản nhạc).

<https://musescore.org/vi/so-tay-huong-dan>